

Time: 2hrs

Marks: 60

Note:

1. Please check whether you have got the right question paper
2. Answer all questions
3. Total marks are indicated in the right.

Q1. Answer **Any Six** questions in one or two sentences:

[Marks: 12]

- a) What do you mean by juristic writings?
- b) Write any one difference between norm and normative system.
- c) Define the term person?
- d) Write any two examples of normative system.
- e) Who is the father of Historical School of Jurisprudence?
- f) What do you mean by social justice?
- g) Explain the term jurisprudence.
- h) What do you mean by Rights in re-aliena?
- i) Explain the term Grundnorm.
- j) Who gave the concept of solidarity obligation? Explain very briefly

Q2. Write Short Notes on **any two**:

[Marks: 12]

- a) Explain the concept of the corporation.
- b) Feminist jurisprudence.
- c) Living law according to Eherlich
- d) Status of an unborn child

Q3. Answer **any two** of the following:

[Marks: 12]

- a) Mr. Prabhu Deva invents an inverter and sells it to Ms. Lazo Ben for a price.
 - i. Define Title and write kinds of title.
 - ii. Discuss the nature of title associated with Mr Prabhu Deva and Ms Lazo Ben
- b) Customary requirement of 'Saptapadi'-seven steps by bride and bridegroom is codified under Hindu Marriage Act, 1955
 - i. Explain the 'Test of Antiquity' for validity of a local custom.
 - ii. Does 'Saptapadi' stand the test of reasonableness.
- c) A boy found a purse on the road and took it to the shopkeeper to know if someone was asking for the lost purse. The shopkeeper said no one was asking for the purse. The shopkeeper denied to return the purse to the boy saying that he was not the owner of the purse.
 - i. What is the remedy available to the boy? Give reason to your answer.
 - ii. What do you mean by "possession is nine points in law"?

- d) An eight-year-old girl was raped in a forest near Kathua city of J & K. The Court sentenced accused with death penalty.
- i. Discuss constitutional validity of death penalty.
 - ii. Distinguish between moral right and legal right?

Q4. Answer **any two** in detail:

[Marks: 24]

- a) Critically examine Austin's Theory of Law.
- b) What do you mean by Social Engineering? Explain Pound's ideas on the same.
- c) What do you mean by Duties? Discuss any five types of Duties.
- d) What is the nature and characteristics of law in Natural School of Jurisprudence?

वेळ: २ तास

गुण: ६०

टीप:

1. कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा
2. सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्या
3. एकूण गुण उजवीकडे दर्शविले आहेत.

Q1. कोणत्याही सहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या:

[गुण: १२]

- a) न्यायशास्त्रीय लेखन म्हणजे काय?
- b) मानक आणि मानक प्रणालीमधील कोणताही एक फरक लिहा.
- c) व्यक्ती या शब्दाची व्याख्या करा?
- d) मानक प्रणालीची कोणतीही दोन उदाहरणे लिहा.
- e) न्यायशास्त्राची ऐतिहासिक प्रणालीचे जनक कोण आहेत?
- f) सामाजिक न्याय म्हणजे काय?
- g) न्यायशास्त्र या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.
- h) राइट्स इन री-एलीना म्हणजे काय?
- i) ग्रुंडनोर्म या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.
- j) एकता बंधनाची संकल्पना कोणी दिली? अगदी थोडक्यात स्पष्ट करा

Q2. कोणत्याही दोनवर लहान टिपा लिहा:

[गुण: १२]

- a) महामंडळाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- b) स्त्रीवादी न्यायशास्त्र.
- c) एलरीच नुसार जगण्याचा कायदा
- d) न जन्मलेल्या मुलाची स्थिती

Q3. खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या:

[गुण: १२]

- a) श्री प्रभू देवा यांनी इन्व्हर्टरचा शोध लावला आणि तो सुश्री लाझो बेन यांना किमतीत विकला.
i शीर्षक परिभाषित करा आणि शीर्षकाचे प्रकार लिहा.
ii श्री प्रभू देवा आणि सुश्री लाझो बेन यांच्याशी संबंधित शीर्षकाच्या स्वरूपाची चर्चा करा
- b) 'सप्तपदी' ची परंपरागत आवश्यकता - वधू आणि वधूने सात पायया- हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत संहिताबद्ध केल्या आहेत.
i स्थानिक प्रथेच्या वैधतेसाठी 'प्राचीनतेची चाचणी' स्पष्ट करा.
ii 'सप्तपदी' वाजवीपणाच्या कसोटीवर टिकते का?
- c) एका मुलाला रस्त्यावर एक पर्स दिसली आणि कोणीतरी हरवलेली पर्स विचारत आहे का हे जाणून घेण्यासाठी ती दुकानदाराकडे नेली. पर्स कोणीही विचारत नसल्याचे दुकानदाराने सांगितले. पर्सचा मालक नसल्याचे सांगत दुकानदाराने मुलाला पर्स परत देण्यास नकार दिला.
i मुलासाठी उपाय काय उपलब्ध आहे? तुमच्या उत्तराचे कारण सांगा.
ii "कायद्याचे नऊ गुण" म्हणजे काय?

- d) जम्मू-काश्मीरमधील कटुआ शहराजवळील जंगलात आठ वर्षांच्या मुलीवर बलात्कार करण्यात आला. न्यायालयाने आरोपीला फाशीची शिक्षा सुनावली.
- i) फाशीच्या शिक्षेच्या घटनात्मक वैधतेवर चर्चा करा.
- ii) नैतिक अधिकार आणि कायदेशीर अधिकार यात फरक करा?

Q4. कोणत्याही दोनचे तपशीलवार उत्तर द्या:

[गुण: २४]

- a) ऑस्टिनच्या कायद्याच्या सिद्धांताचे गंभीरपणे परीक्षण करा.
- ब) सोशल इंजिनिअरिंग म्हणजे काय? त्यावर पाउंडच्या कल्पना स्पष्ट करा.
- क) कर्तव्य म्हणजे काय? कोणत्याही पाच प्रकारच्या कर्तव्यांची चर्चा करा.
- ड) नैसर्गिक न्याय शास्त्रीय प्रणालीच्या कायद्याचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये काय आहेत?
